

Drgania własne belki swobodnie podpartej

ORIGIN:=1

$E:=10\text{ GPa}$ $b:=10\text{ cm}$ $h:=10\text{ cm}$ $L:=10\text{ m}$ $\rho:=600\frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$

$A:=b\cdot h$ $J:=\frac{A\cdot h^2}{12}$ $\mu:=\rho\cdot A$ $c:=\sqrt{\frac{E\cdot J}{\mu}}$

$A=100\text{ cm}^2$ $J=833.333\text{ cm}^4$ $\mu=6\frac{\text{kg}}{\text{m}}$ $c=117.851\frac{\text{m}^2}{\text{s}}$ $EJ:=E\cdot J=83.333333\text{ kN}\cdot\text{m}^2$

Warunki brzegowe:

$y(0)=0$ $y(L)=0$

$M(0)=0$ $M(L)=0$

Równanie różniczkowe opisujące swobodne drgania (bez tłumienia) pręta prostego przy zastosowaniu modelu Bernoulliego (bez udziału sił poprzecznych i bezwładności obrotowej).

$$M(x)=\frac{\text{d}^2}{\text{d}x^2}y(x)$$

$$EJ\cdot\frac{\text{d}^4}{\text{d}x^4}w(x,t)+\mu\cdot\frac{\text{d}^2}{\text{d}t^2}w(x,t)=0\tag{1}$$

Przyjmując rozwiązanie w postaci

$$w(x,t)=y(x)\cdot\sin(\omega\cdot t)$$

otrzymamy:

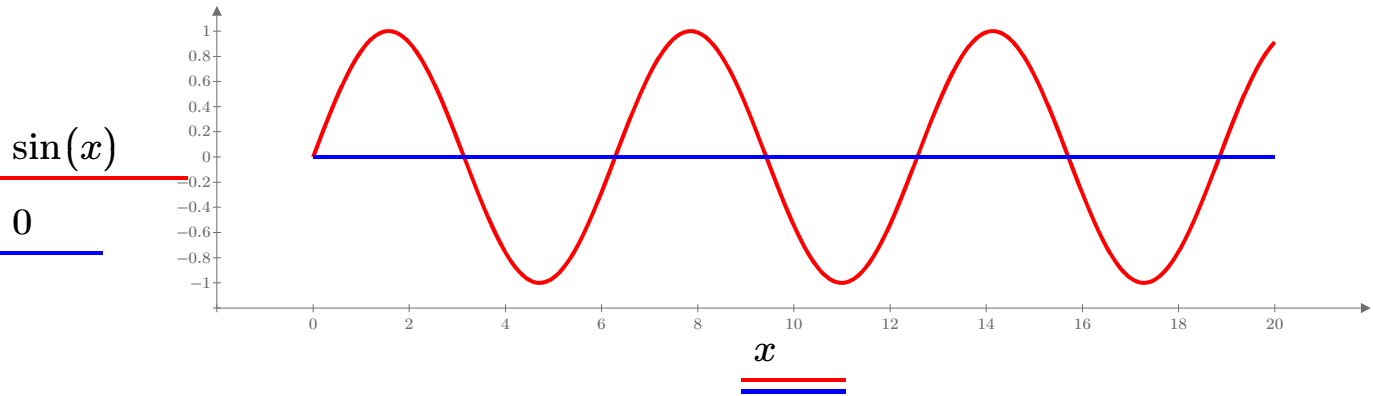
$$\left[\frac{\text{d}^4}{\text{d}x^4}y(x)-\frac{\mu\cdot\omega^2}{EJ}\cdot y(x)\right]\cdot\sin(\omega\cdot t)=0$$

----->

$$\frac{\text{d}^4}{\text{d}x^4}y(x)-\frac{\varphi^4}{L^4}\cdot y(x)=0$$

$$\varphi=L\cdot\sqrt{\frac{\omega}{c}}$$

Równanie przestępne, wynikające z warunków brzegowych, dające częstości drgań własnych: $\sin(\varphi) = 0$

$n := 8$

$i := 1..2\ n$ $\varphi_i := i \cdot \pi$ $\omega_A := \frac{c}{L^2} \cdot \varphi^2$

$\varphi =$

0	3.141593
1	6.283185
2	9.424778
3	12.566371
4	15.707963
5	18.849556
6	21.991149
7	25.132741
8	28.274334
9	31.415927
10	34.557519
11	37.699112
⋮	⋮
15	

$\omega_A =$

0	11.63144
1	46.525761
2	104.682963
3	186.103045
4	290.786008
5	418.731852
⋮	⋮
15	

$\frac{rad}{s}$

$\frac{\omega_A}{2 \cdot \pi} =$

0	1.851
1	7.405
2	16.661
3	29.619
4	46.28
5	66.643
6	90.709
7	118.477
8	149.947
9	185.12
10	223.995
11	266.573
⋮	⋮
15	

$\frac{1}{s}$

$W(1,x)$

$W(2,x)$

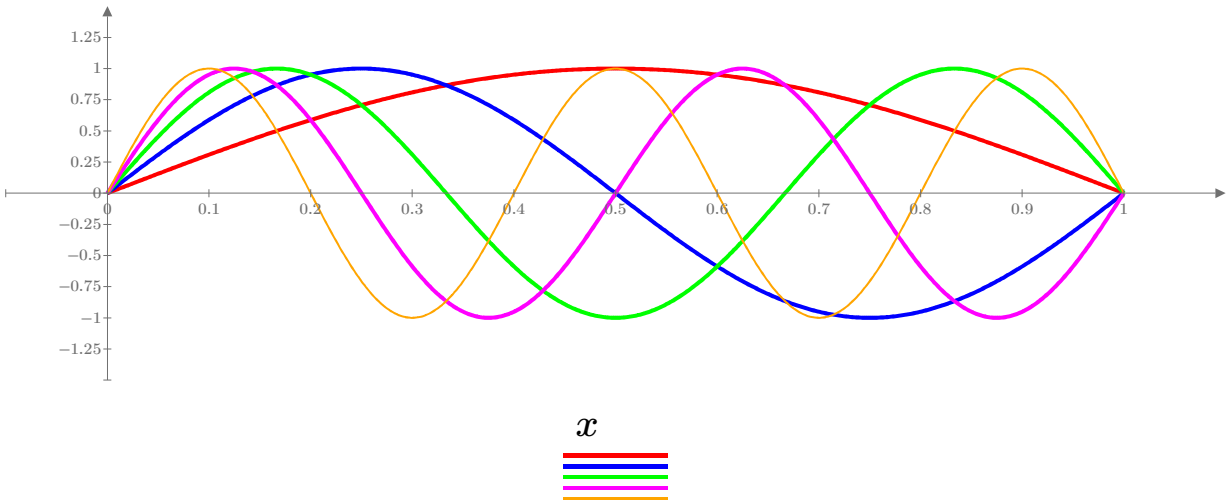
$W(3,x)$

$W(4,x)$

$W(5,x)$

Postacie drgań własnych

$W(n,x) := \sin(\varphi_n \cdot x)$

Drgania własne belki obliczone metodą elementów skończonych

$$Le := \frac{L}{n} \quad \kappa := \frac{EJ}{Le^2} = 53.333333 \text{ kN} \quad Le := \frac{Le}{l} = 1.25$$

Funkcja DBM - Dodaj Blok Macierzy

$$DBM(A, B, w, k) := \left\| \begin{array}{l} \text{for } i \in 1..rows(B) \\ \left\| \begin{array}{l} \text{for } j \in 1..cols(B) \\ A_{w+i-1, k+j-1} \leftarrow B_{i, j} + A_{w+i-1, k+j-1} \end{array} \right\| \\ A \end{array} \right\|$$

Agregacja macierzy globalnych belki

$$A_{e} = \begin{bmatrix} Aa & Ab \\ Ab^T & Ac \end{bmatrix} \quad Agrg\_B(N, Aa, Ab, Ac) := \left\| \begin{array}{l} Lss \leftarrow 2 \\ Lr \leftarrow Lss (N+1) \\ A_{Lr, Lr} \leftarrow 0 \\ \text{for } e \in 1..N \\ \left\| \begin{array}{l} n \leftarrow e \cdot Lss - 1 \\ k \leftarrow n + 2 \\ A \leftarrow DBM(A, Aa, n, n) \\ A \leftarrow DBM(A, Ac, k, k) \\ A \leftarrow DBM(A, Ab, n, k) \\ A \leftarrow DBM(A, Ab^T, k, n) \end{array} \right\| \\ A \end{array} \right\|$$

$$l := 1 \text{ m} \quad \leftarrow \text{jednostka długości lub długość porównawcza}$$

$$Ls := 2 \quad Lw := n + 1 \quad \text{- Liczba węzłów} \quad Lr := Ls \cdot Lw \quad \text{- Liczba równań}$$

$$n_1 := 7 \quad n_2 := 13$$

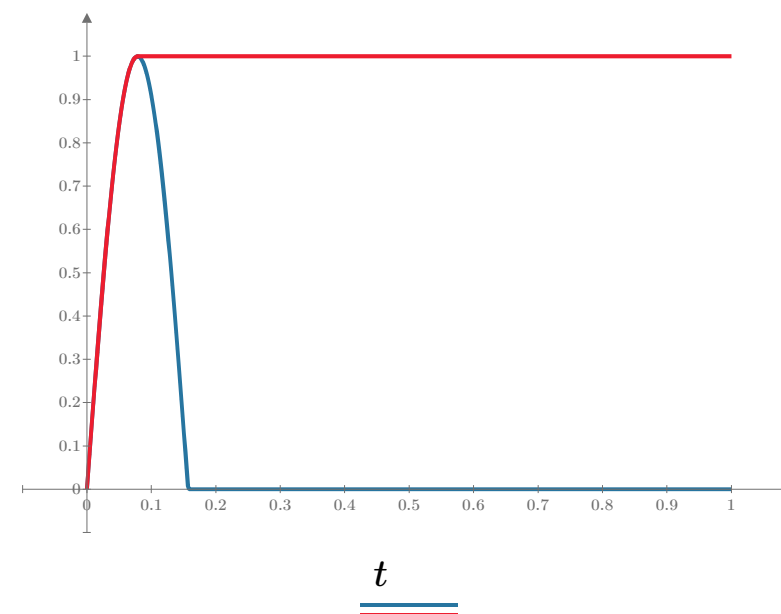
$$\omega_0 := \frac{20}{s} \quad p_{Lr} := 0 \quad p_{n_1} := 1 \quad p_{n_2} := -0.8$$

$$P1(t) := \left\| \begin{array}{l} S \leftarrow 0 \cdot \text{kN} \\ \text{if } t < \frac{\pi}{\omega_0} \\ \left\| S \leftarrow 1 \text{ kN} \cdot \sin(\omega_0 \cdot t) \right\| \\ S \end{array} \right\|$$

$$p1(t) := p \cdot P1(t) \\ P1(0.2 \text{ s}) = 0 \text{ kN}$$

$$P2(t) := \left\| \begin{array}{l} S \leftarrow 1 \cdot \text{kN} \\ \text{if } t < \frac{\pi}{2 \omega_0} \\ \left\| S \leftarrow 1 \text{ kN} \cdot \sin(\omega_0 \cdot t) \right\| \\ S \end{array} \right\|$$

$$p2(t) := p \cdot P2(t) \\ P2(0.2 \text{ s}) = 1 \text{ kN}$$

$$\frac{P1(t \cdot 1 \text{ s}) (\text{kN})}{P2(t \cdot 1 \text{ s}) (\text{kN})}$$

Macierz sztywności elementów belki

$$K=\frac{EJ}{Le^2}\cdot\begin{bmatrix}\frac{12}{Le}&6&\frac{-12}{Le}&6\\6&4\cdot Le&-6&2\cdot Le\\\frac{-12}{Le}&-6&\frac{12}{Le}&-6\\6&2\cdot Le&-6&4\cdot Le\end{bmatrix}$$

$$K=\kappa\cdot\begin{bmatrix}Ka&Kb\\Kb^T&Kc\end{bmatrix}$$
$$\kappa=53.333333\text{ kN}$$

Bloki bezwymiarowej macierzy sztywności elementu

$$Ka:=\begin{bmatrix}\frac{12}{\lambda e}&6\\6&4\cdot\lambda e\end{bmatrix}$$

$$Kb:=\begin{bmatrix}\frac{-12}{\lambda e}&6\\-6&2\cdot\lambda e\end{bmatrix}$$

$$Kc:=\begin{bmatrix}\frac{12}{\lambda e}&-6\\-6&4\cdot\lambda e\end{bmatrix}$$

Agregacja globalnej bezwymiarowej macierzy sztywności belki

$K:=Agrg\_B(n,Ka,Kb,Kc)$

$$K=\begin{bmatrix}1&0&0&0&0&0&0\\6&5&-6&2.5&0&0&0\\-9.6&-6&19.2&0&-9.6&6&0\\6&2.5&0&10&-6&2.5&0\\0&0&-9.6&-6&19.2&0&-9.6\\0&0&6&2.5&0&10&-6\\0&0&0&0&-9.6&-6&19.2\\0&0&0&0&6&2.5&0\\0&0&0&0&0&0&-9.6\\0&0&0&0&0&0&6\\0&0&0&0&0&0&0\\\ddots\end{bmatrix}$$

$$p_{F_{13}}:=-0.8\text{ kN}$$

$$p_{F_{Lr}}:=0\text{ kN}\qquad p_{F_7}:=1\text{ kN}\qquad f_F:=\frac{p_F}{\kappa}$$

$$i:=1..Lr$$

$$w:=1\qquad K_{w,i}:=0\qquad K_{w,w}:=1$$

$$w:=Lr-1\qquad K_{w,i}:=0\qquad K_{w,w}:=1$$

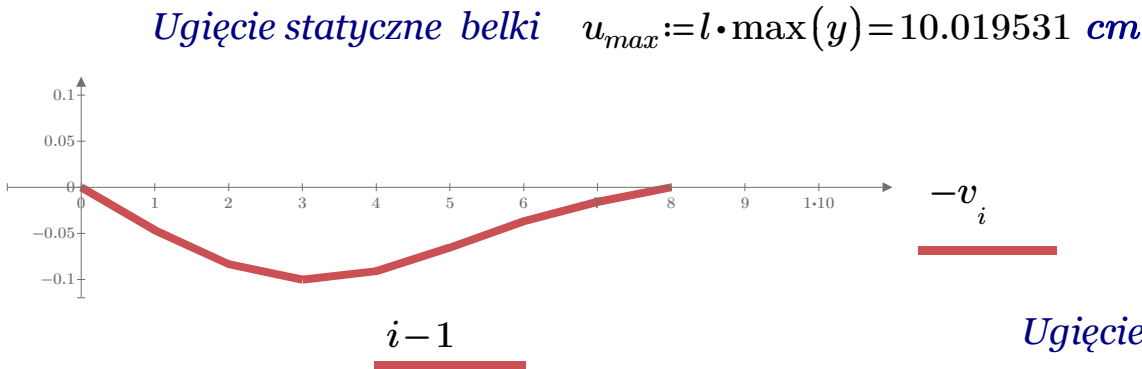
$$y:=\text{lsolve}(K,f_F)$$

$$i:=1..\frac{Lr}{2}$$

$$v_i:=y_{2\cdot i-1}$$

$$y=\begin{bmatrix}0\\0.0386719\\0.0466797\\0.0346875\\0.0833984\\0.0227344\\0.1001953\\0.0028125\\0.0910156\\-0.0157031\\0.0654297\\-0.0234375\\0.0369141\\-0.0203906\\0.0158203\\-0.0140625\\0\\-0.0119531\end{bmatrix}$$

$$p_F=\begin{bmatrix}0\\0\\0\\0\\0\\0\\1\\0\\0\\0\\0\\0\\-0.8\\0\\0\\0\\0\\0\end{bmatrix}\text{ kN}$$

$$v=\begin{bmatrix}0\\0.04668\\0.083398\\0.100195\\0.091016\\0.06543\\0.036914\\0.01582\\0\end{bmatrix}$$

Ugięcie statyczne belki obciążonej siłą 1kN w środku rozpiętości

$$\frac{1\text{ kN}\cdot L^3}{48\cdot EJ}=25\text{ cm}$$

Diagonalna macierz bezwładności elementów belki

$$M=\frac{\mu\cdot Le^2}{24}\cdot\begin{bmatrix}\frac{12}{Le}&0&0&0\\0&Le&0&0\\0&0&\frac{12}{Le}&0\\0&0&0&Le\end{bmatrix}$$

$$M=\eta\cdot\begin{bmatrix}Ma&0\\0&Ma\end{bmatrix}$$

$$\eta:=\frac{\mu\cdot Le^2}{24}=\left(3.90625\cdot10^{-1}\right)\text{ kg}\cdot\text{m}\qquad Ma:=\begin{bmatrix}\frac{12}{\lambda e}&0\\0&\lambda e\end{bmatrix}\qquad M0:=\begin{bmatrix}0&0\\0&0\end{bmatrix}$$

$$\theta:=\frac{\eta}{\kappa}=\left(7.324219\cdot10^{-6}\right)\text{ s}^2$$

Aby zmniejszyć wpływ bezwładności obrotowej można przyjąć Ma ze współczynnikiem 0<a<1

$$a:=0.1\qquad Ma:=\begin{bmatrix}\frac{12}{\lambda e}&0\\0&a\cdot\lambda e\end{bmatrix}$$

Agregacja diagonalnej bezwymiarowej macierzy bezwładności

$$M:=Agrg\_B(n, Ma, M0, Ma)$$

$$M=\begin{matrix}&\begin{matrix}0&1&2&3&4&5&6&7&8&9&10&\vdots&17\end{matrix}&\\ \begin{matrix}0\\1\\2\\3\\4\\5\\6\\7\\8\\9\\10\\11\\12\\13\\ \vdots\\17\end{matrix}&\begin{bmatrix}1&0&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0.125&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0&19.2&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0.25&&0&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0&19.2&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0.25&&0&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0&19.2&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0.25&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0&19.2&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\0&0&&0&0&&0&0&&0&0&&0\\ \vdots & \ddots\end{bmatrix}\end{matrix}$$

Uwzględnienie warunków brzegowych

$$i:=1..Lr$$

$$w:=1\qquad K_{w,i}:=0\qquad K_{i,w}:=0\qquad K_{w,w}:=1\qquad M_{w,i}:=0\qquad M_{w,w}:=1$$

$$w:=Lr-1\qquad K_{w,i}:=0\qquad K_{i,w}:=0\qquad K_{w,w}:=1\qquad M_{w,i}:=0\qquad M_{w,w}:=1$$

$$\kappa\cdot\left[K-\omega^2\ \theta\cdot M\right]\ y=0\qquad \left|M^{-1}\cdot K-\sigma\cdot I\right|=0\qquad \omega^2\cdot\theta=\sigma\qquad |M|=9.172943\cdot10^2$$

$$\sigma:=\text{eigenvals}\left(M^{-1}\cdot K\right)\qquad \omega:=\text{sort}\left(\sqrt{\frac{\sigma}{\theta}}\right)$$

$$\omega^T=\left[11.62\ 46.39\ 103.91\ 183.03\ 280.6\ 369.5\ 369.5\ 387.75\ 482.09\ 1652.47\ 1723.02\ 1900.84\ 2127.53\ 2358.89\ ...\right]\frac{rad}{s}$$

Równanie wymuszonych, tłumionych drgań belki

$$K_{@}\cdot u(t)+C_{@}\cdot u'(t)+M_{@}\cdot u''(t)=p(t) \qquad u'=\frac{d}{dt}u$$

$$C_{@}=\alpha\cdot M_{@}+\beta\cdot K_{@} \quad <--- \text{macierz tłumienia Rayleigha}$$

$$C_{@}=\alpha\cdot\eta\cdot M+\beta\cdot\kappa\cdot K=\beta\cdot\kappa\cdot\left[K+\frac{\alpha\cdot\theta}{\beta}\cdot M\right]$$
$$\kappa\cdot K\cdot y(t)+\kappa\cdot\beta\cdot C\cdot y'(t)+\eta\cdot M\cdot y''(t)=p(t)$$

$$K\cdot y(t)+\beta\cdot C\cdot y'(t)+\theta\cdot M\cdot y''(t)=f(t)$$

$$\kappa=53.3 \text{ kN} \quad \eta=0.391 \text{ N}\cdot\text{s}^2 \quad \theta:=\frac{\eta}{\kappa}=\left(7.324219\cdot10^{-6}\right) \text{ s}^2$$

Macierze K, C, M, y, f - są bezwymiarowe

$$C=K+\frac{\alpha\cdot\theta}{\beta}\cdot M \qquad f(t):=\frac{1}{\kappa}\cdot p1(t)$$

$$\psi_i=\frac{u_i}{l}$$

$i || \overset{e}{\text{=====}} || j$

$<----- Le ----->$

$$y_e=\begin{bmatrix} \psi_i \\ \varphi_i \\ \psi_j \\ \varphi_j \end{bmatrix} \qquad y=\begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_N \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} \frac{1}{\omega_1} & \omega_1 \\ \frac{1}{\omega_2} & \omega_2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} = 2 \begin{bmatrix} \zeta_1 \\ \zeta_2 \end{bmatrix}$$

Współczynniki (a,b) macierzy tłumienia

$$\omega_1:=\omega_{A_1} \quad \omega_2:=\omega_{A_2} \quad \zeta_1:=0.05 \quad \zeta_2:=0.07$$

$$\beta:=2 \frac{\omega_1\cdot\zeta_1-\omega_2\cdot\zeta_2}{\omega_1^2-\omega_2^2}$$

$$\beta=\left(2.636532\cdot10^{-3}\right) \text{ s}$$

$$\alpha:=\omega_1\cdot\left(2\cdot\zeta_1-\omega_1\cdot\beta\right)$$

$$\alpha=\left(8.064465\cdot10^{-1}\right) \frac{1}{\text{s}}$$

Metoda Newmarka. Chwile $t, (t+\Delta t)$ oznaczane są indeksami górnymi
 Przyjęto następujące aproksymacje prędkości i przemieszczenia:

$$\frac{d}{dt}y^{t+\Delta t} = \frac{d}{dt}y^t + \left[(1-\gamma) \frac{d^2}{dt^2}y^t + \gamma \cdot \frac{d^2}{dt^2}y^{t+\Delta t} \right] \cdot \Delta t$$

Najczęściej przyjmuje się stałe $\delta=1/4$ i $\gamma=1/2$ (trapezoid rule)
 co daje bezwarunkową stabilność algorytmu bez względu na
 długość kroku całkowania Δt

$$y^{t+\Delta t} = y^t + \frac{d}{dt}y^t \cdot \Delta t + \left[\left(\frac{1}{2} - \delta \right) \frac{d^2}{dt^2}y^t + \delta \cdot \frac{d^2}{dt^2}y^{t+\Delta t} \right] \cdot (\Delta t)^2$$

Po podstawieniu tych aproksymacji do równania równowagi dynamicznej otrzymamy:

$$\left[M_{@} + \frac{\Delta t}{2} \cdot C_{@} + \frac{(\Delta t)^2}{4} \cdot K_{@} \right] \cdot (y'')^{t+\Delta t} = \left[M_{@} - \frac{\Delta t}{2} \cdot C_{@} - \frac{(\Delta t)^2}{4} \cdot K_{@} \right] \cdot (y'')^t - \Delta t \cdot K_{@} \cdot (y')^t + p^{t+\Delta t} - p^t$$

$$(y')^{t+\Delta t} = (y')^t + \frac{\Delta t}{2} [(y'')^{t+\Delta t} + (y'')^t] \quad y^{t+\Delta t} = y^t + \Delta t \cdot (y')^t + \frac{(\Delta t)^2}{4} [(y'')^{t+\Delta t} + (y'')^t]$$

Te równania można względem czasu scałkować metodą "explicit":

$$\frac{(\Delta t)^2}{4} [\theta_t \cdot M + \beta_t \cdot C + K] \cdot (y'')^{t+\Delta t} = \frac{(\Delta t)^2}{4} [\theta_t \cdot M - \beta_t \cdot C - K] \cdot (y'')^t - \Delta t \cdot K \cdot (y')^t + f^{t+\Delta t} - f^t$$

$$M1 = [\theta_t \cdot M + \beta_t \cdot C + K]^{-1}$$

$$\overline{M} = M1 \cdot [\theta_t \cdot M - \beta_t \cdot C - K]$$

$$\frac{4 \theta}{(\Delta t)^2} = \theta_t$$

$$\frac{2 \beta}{\Delta t} = \beta_t$$

$$(y'')^{t+\Delta t} = \overline{M} \cdot (y'')^t - \overline{K} \cdot (y')^t + \overline{M1} (f^{t+\Delta t} - f^t)$$

$$\overline{K} = M1 \cdot K \cdot \frac{4}{\Delta t}$$

$$\overline{M1} = \frac{4}{(\Delta t)^2} \cdot M1$$

Implementacja:

$$\Delta t := 0.05 \text{ s} \quad a_M := (4 + 2 \alpha \cdot \Delta t) \cdot \frac{\theta}{(\Delta t)^2} = 1.195501 \cdot 10^{-2}$$

$$a_K := 1 + \frac{2 \beta}{\Delta t} = 1.105461 \quad a_C := (4 - 2 \alpha \cdot \Delta t) \cdot \frac{\theta}{(\Delta t)^2} = 1.148249 \cdot 10^{-2}$$

$$M1 := (a_M \cdot M + a_K \cdot K)^{-1} \quad M := M1 \cdot (a_C \cdot M - a_K \cdot K)$$

$$K := \frac{4 \text{ s}}{\Delta t} \cdot M1 \cdot K \quad M1 := \frac{4 \text{ s}^2}{(\Delta t)^2} \cdot M1$$

Explicit_Newmark(A,v,a,N,Δ):=

for i ∈ 1..N

k ← cols(A)

t ← (k-1)•Δ

a1 ← M1•(f(t+Δ)-f(t))+M•a-K•v

y ← A^(k)+ $\frac{\Delta}{s}$ •v+ $\frac{\Delta^2}{4\cdot s^2}$ •(a1+a)

v ← v+ $\frac{\Delta}{2\cdot s}$ •(a1+a)

a ← a1

A ← augment(A,y)

A

$$(y'')^{t+\Delta t}=\overline{M}\cdot (y'')^t-\overline{K}\cdot (y')^t+\overline{M1}\left(f^{t+\Delta t}-f^t\right)$$

$$(y')^{t+\Delta t}=(y')^t+\frac{\Delta t}{2}\left[(y'')^{t+\Delta t}+(y'')^t\right]$$

$$y^{t+\Delta t}=y^t+\Delta t\cdot (y')^t+\frac{(\Delta t)^2}{4}\left[(y'')^{t+\Delta t}+(y'')^t\right]$$

$$y_{stat2}:=u_{max}=0.100195\text{ }\textcolor{blue}{m}$$

$$y_{stat1}:=0$$

Nst:=250

<---- liczba kroków czasowych

$Y_{Lr,1}:=0$

$v_{Lr}:=0$

$a_{Lr}:=0$

<---- inicjacja macierzy rozwiązania i warunków brzegowych

$Y:=Explicit\_Newmark(Y,v,a,Nst,\Delta t)$

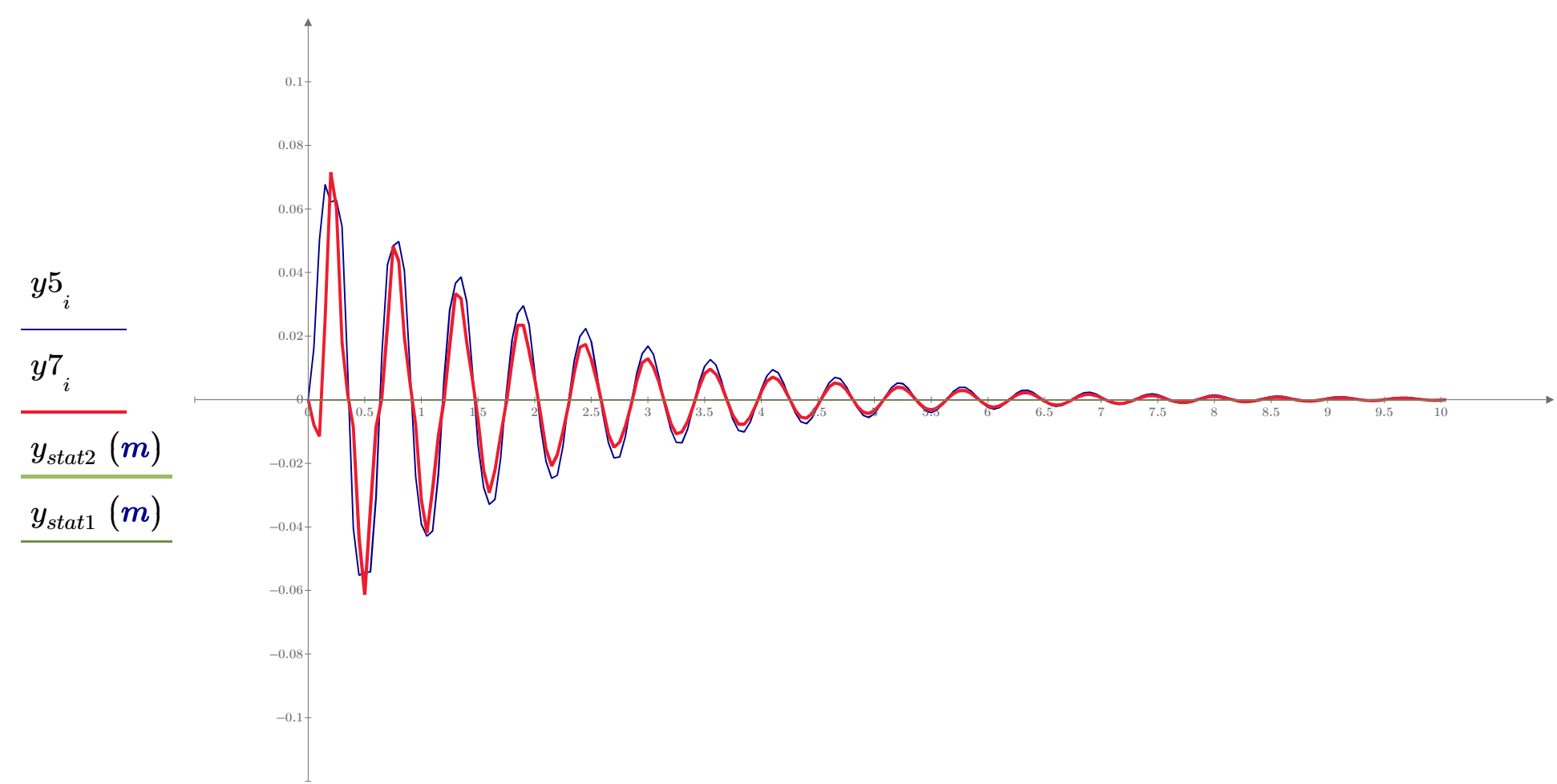
$i:=1..Nst$

$t_i:=(i-1)\cdot \Delta t$

$y5_i:=Y_{n_1,i}$

$y7_i:=Y_{n_2,i}$

$\Delta t=0.05\text{ }\textcolor{blue}{s}$

$$\max(y5)=0.067638$$

$$y_{inf}:=y7_{Nst}=0.000204$$

$$\frac{y_{inf}}{y_{stat2}}=0.002031\frac{1}{\textcolor{blue}{m}}$$

$$\eta_{dyn}:=\frac{\max(y7)}{y_{stat2}}=0.714009\frac{1}{\textcolor{blue}{m}}$$

$$\eta_{dyn2}:=1.715522$$

$$t_i\text{ (}\textcolor{blue}{s}\text{)}$$

